

СВОБОДЕНЪ ГРАЖДАНИНЪ

246 Щерю Патриковъ тукъ

ОРГАНЪ НА ВАРНЕНСКОТО ЛИБЕРАЛНО БЮРО

В. „Свободенъ Гражданинъ“ ще излиза веднажъ въ седмица—Четвъртъкъ. Цѣпата му за въ България: 5 лева на годишата, 3 лева за шестъ мѣсеца, а за въ странство — 8 лева на година и 4 л. за шестъ мѣсеца. Обявленията: на I стр. 10 ст. на дума, на 2 и 3 стр. по 6 ст.; приставскитѣ обявления се приематъ прѣдплатени и по 2 ст. Единъ брой 10 ст. на дума за 4 стр. Всичко, що се отнася до вѣстника, испраща се направо до администрацията му въ гр. Варна Единъ брой 10 ст.

ВЪЗВАНІЕ КЪМЪ ВАРНЕНСКИТѢ ИЗБИРАТЕЛИ!

Отъ една Недѣля насамъ нѣколко души граждани, въодушевени отъ доброто желание да се подбератъ кандидати за прѣдстоящитѣ окръжни и общински избори, додоха до споразумѣние да кандидатиратъ лица за тия учреждения съ извѣстно обществено положение, уталожени и опитни, които да бждатъ далечъ отъ всѣкакви партизански гонения и лични разправи. На всѣкиго отъ присѣствующитѣ въ частнитѣ събрания, послѣдната дума бѣше: „стига партизанствувания, ние си познаваме добрѣ хората! Далечъ отъ насъ всички ония партизани, които сж търгували съ убѣжденията и личнитѣ права на гражданитѣ. Ние трѣбва да истѣкнемъ хора, които, извѣстни въ своята срѣда и положение, могатъ да бждатъ полезни за Окръга и Общината. Буйнитѣ, неразбранитѣ и злобни партизани трѣбва да отстранимъ отъ тия учреждения, защото се убѣдихме, че тѣ гледатъ да се промъкнатъ въ тѣхъ за лични облаги и наживи, а сжщеврѣменно и да мстятъ на политическитѣ си противници“. Исхождайки отъ тия съображения, група незаинтересовани въ партийнитѣ борби граждани, които много добрѣ познаватъ отъ всѣкиго интереситѣ на града и окръга, намѣраха за добрѣ, че града Варна трѣбва да се прѣдставлява за сега въ Окръжния ни Съвѣтъ въ такъвъ съставъ, какъвто е и населението му, т. е. като се зачетятъ и меншенствата — чужди народности, които еднакво носятъ тежобитѣ на български граждани, а сж бивали отблъснати по партизански съображения, както и сега сж отблъснати отъ листата на съединенитѣ Каравелисти, Народняци и Стамболисти. — Състави се единъ градски избирателенъ комитетъ, на който се възложи опрѣдѣлянето кандидати за окръжни и общински съвѣтници. Комитетътъ, съзнавайки истинското положение на окръжнитѣ и заплетенитѣ общински работи и ръководимъ отъ искренното желание на благоразумнитѣ и разбрани граждани, състави листата за окръжния съвѣтъ, както слѣдва:

Георги Пасаревъ
Костадинъ Бошковъ
Димо Стояновъ
Савва Китринопуло
Жакъ Мавиянъ
Ахмедъ Хадърчалъ

Както се вижда, тия кандидати стоятъ много високо отъ всѣка друга листа и какъто и да била партийна комбинация, затова канимъ всички Варненски избиратели да дадатъ бюлетинитѣ си утрѣ за тѣхъ.

Нека никой се не смущава отъ лъжитѣ, измамнитѣ и клюкарствата на нашитѣ противници, листата на които неможе въ никое отношение да стои по-горѣ отъ тая, която ние прѣпоръчваме.

Отъ избирателния комитетъ.

Положението въ Македония.

Нѣкои руски вѣстници напоследъкъ публикуватъ интересни дописки отъ Македония. За сега извличаме отъ в. „С. Петербургски Вѣдомости“ слѣдующето, което най-добрѣ рисува истинското положение на македонскитѣ работи:

„Нѣма думи, за да се опише това, което се върши сега въ Македония. Тамъ не е само рѣзня, но цѣла касапница и умишленъ редъ отъ убийства и система за унищожение не само на богатото и мисляще население; то е и оргия на човѣкозвѣръ, който устлажда душата си съ зрѣлицето на разрѣзани дѣца, опозорени и осакатени или убити жени и дѣвци, то е и отмъщението на лудия, който не знае за какво отмъщава, то е редъ отъ ужаси, невъзможенъ за описание (страхътъ отъ землетресение, въ сравнение съ това е нищо), а главното, най-ужасното е дѣто всякигѣ тамъ ужаси се експлоатиратъ отъ хората, всѣкой за себе и за своитѣ най-близки цѣли“....

„Гъркѣтъ и сърбинѣтъ, — плащани отъ агитатори, — бързатъ да се роватъ изъ развалинитѣ на довчера цвѣтущитѣ села и да търсятъ измежду изгорелитѣ трупове избаванитѣ се лица, братия и бащи на изгорѣлитѣ; за да имъ прѣдлагатъ да прѣминатъ „подъ патриаршията“ да се подписватъ на махзари въ полза на патриаршеския митрополитъ; латинския патеръ съ притворна набожностъ благославя труповетѣ на разкъсанитѣ славянски infideli — и тукъ, подъ грѣшната езуитска молитва убѣждава житѣ да се турятъ подъ покровителството на вселенския папа. Турския мюесарифинъ и неговитѣ заптии търпуватъ изъ трушната воя оржжията на глуритѣ и запретенитѣ книги, а въ пазвата на умрѣлитѣ — компрометирующа писма...“ търсятъ законни оправдания за потубването на жени, дѣца и бащи, за да може везира въ Цариградъ да ги прѣдстави на дипломатитѣ на християнска Европа.

която отдавна вече прѣстана да обръща внимание на дѣйствителността... Мъртитѣ и убититѣ отъ скръбъ живи не отговарятъ на тия дирения; тѣхнитѣ засъхнали сълзи говорятъ само за прѣживелитѣ страдания и мъки. Дѣ сж правдата и милостта за македонцитѣ? Или тя, тази правда, е тѣй захвърлена, изгубена, както „ключъ отъ счастья женскаго“ въ поемата на Некрасова?

„Въ двѣтъ страни на долинитѣ на Струма и Вардаръ се надвѣсва опасността за окончателното изстребление на населението отъ славянска народност, и нейнитѣ носители, съ застинали отъ ужасъ погледи, умираатъ, като устремяватъ очитѣ си на далечния, тихия, спокойно — величественния Сѣверъ, а македонскитѣ села горятъ... горятъ около Битоля, около Сѣресъ, а около Охридското и Островскитѣ езера, селата горятъ вече и отъ огъни и отъ кървавото междусобие. Този пожаръ е навсѣкдѣ: и въ Разлогъ, и въ Крушево, въ Кичево, Грѣщница, Белие, Крапа, Балница, Ракитница, Островци, Пробилци, Нерово, Лактина, Върбени, Вълмени, Оздолини, Бѣлица, Урбино, Лакогере, Боенци, Вранище, Велмечъ, Велесъ, Лабушница и т. н. На този пожаръ, никакви нови дипломатически компромиси въ Цариградъ не ще поставятъ граница.

„Азъ никакъ не сжстивамъ краснитѣ: трѣбва да е тукъ човѣкъ, за да разбере, какви бѣди очакватъ това нещастно население, поставено между чукътъ и наковалнята — между свои патриотизмъ и дългъ, прѣдъ своята народностъ и произвола отъ насилията на турскитѣ и чуждитѣ интриги“.

Слава Богу, каза се истината и отъ рускитѣ вѣстници. Нѣ какъ да си обяснимъ постѣпкитѣ на руск. дипломати въ Македония спрямо нетърпимото тегло на българщината? Нусти интереси!..

„Краста“ и „Бъсъ“ въ Поповска околия.

Ако е имало пѣкой да четете обявленията, които издава тукашната търговска камара, съ които явява за състоянието на посѣвитѣ въ района на камарата, той навѣрно ще е забѣлѣзъл въ обявленията за *Шумен. окръжие* че въ Поповската ок. въ едни и същи села върлува *кучетата* а именно въ Попово раблалъ и *краста* по овцитѣ. Азъ да тия обявления на камарата още отъ м. Февруари и въ ни едно обявление за Шум. Окр. Поповска околия не липсваха тия свѣдения за овцитѣ и кучетата. Въ послѣдното же обявление за изтеклата седмица тая „краста“ и тая „бъсъ“ накъ личаха за сжщитѣ села; но освѣнъ това прибавено е още нѣщо, а именно: „*бъсъ по едрия рогатъ добитъкъ въ с. Дера*“. Значи *бъсътъ* отъ кучетата се е прѣнесълъ въ едрия рогатъ добитъкъ. На туй отгорѣ и „мангафа“ по кобилитѣ въ село Омуръ-бей. (Добър е Господъ, да чуемъ утрѣ, че и населението се е заразило отъ *бъсъ*. Б. Р.)

Виждате ли г-да отъ едно ужъ нищожно обявление, ние какво се научаваме, а който има интересъ отъ едрия или древния добитъкъ, т. е. който върти търговия съ тая жива стока, която доста хубаво ни мие очитѣ въ отношение на износната ни търговия, такъвъ човѣкъ, казвамъ, прави му доста силно впечатлѣние такова извѣстие. Азъ мисля че министерството, на което се рапортира седмично за състоянието на посѣвитѣ и другитѣ земледѣл. култури, както и за състоянието на работния добитъкъ, въобще за всичко, което съставлява нашия домашенъ поминъкъ, стопанство, респективни нужди за нашата по-едра търговия, — казвамъ — трѣба да обърне най голѣмо внимание върху това явление въ Шумен. Окръжие именно *отъ нѣколко мѣсеца насамъ да не може да се прѣзрати и унищожи болѣстѣта краста у овцитѣ и бъса по кучетата!*

Ние твърдѣ много отдаваме тая причина на Шуменския Окр. Управителъ, който не е кадженъ да вземе рѣшителни мѣрки за прѣкрътиване такъвъ бичъ, какъвто е „*крастата*“ и „*бъсътъ*“, та е дошла работата до тамъ, щото *бъсътъ* да се простре и по едрия рогатъ добитъкъ. Окръжния управителъ има върховния надзоръ по всичко въ окръжието си; толкъс ли тая управителъ е слѣтъ, та не вижда, че отъ 6 мѣсеци насамъ какъ се унищожава добитъка на данолатцитѣ? Не може ли да улови за ухото тая ветеринаренъ лѣкаръ и да му покаже, какви му сж дължноститѣ, особено въ такива случаи? Срамота е наистина — 6 мѣсеца врѣме да не може да се прѣкратятъ 2 болѣсти, дѣто не трѣбва поне да се лѣе човѣшка кръвъ, а такава на кучетата и добитъка.

Разбира се, у насъ, дотогава не ще може да се развива домашния поминъкъ, образцовото стопанство; до тогава, казваме, ще харчимъ пари за бикове, кочове и др. т. и накъ нѣма да видиме добра порода добитъкъ, който да възнаграждава трудѣтъ на селенина; — до когато управителитѣ вродѣ Ж. Павловъ, се занимаватъ само съ партизанство и вербувание партизани, и то такива, които до като изпѣ пѣтеле единъ пѣтъ 3 пѣти ще се откажатъ отъ политическата си вѣра, щомъ като видятъ Ж. Павлова падналъ. Въ замѣна на всичко това що се върши отъ подобни чиновници? Раз-

нитѣ болѣсти, като „краста“, „бъсъ“ ще върлуватъ не само между домашния работенъ добитъкъ, но ще дойде единъ денъ да побѣснѣе отъ такъвъ *бъсъ* и нѣкой управителъ...

Ние знаемъ оправданието на Ж. Павлова — „уйдуръ, уйдуръ да съойле“, което ще си го каже за успокоение съвѣстѣта; но нѣка знае той, а че и подобрѣ нему (защото това не се пише за личността само на Ж. Павловъ) че той е единствената причина, дѣто не се взематъ мѣрки въ тая нещастна Поповска околия за прѣкрътиване на тия отвратителни болѣсти и, съ този си хайлазлъкъ, той панаса врѣда на народното стопанство, а че и за поминъка на населението, което плаща и неговата заплата, и заплата на ветеринарния лѣкаръ.

W.

Земледѣлческа Дания.

Въ никоя друга държава частната инициатива по всичитѣ отрасли на икономическия строй не намира такъва подкрѣпа отъ властитѣ, какъто — въ Дания. Наистина, Дания е много онеправдана отъ природата, но пакъ населението упорито се бори съ негодитѣ и стихитѣ, и, благодарение на тази ожесточена и смѣла борба, подкрѣпена и отъ властитѣ, — тая гигантски крачи напредъ и неуморно разширява своето земледѣлческо производство.

Властѣта полага най-голѣми грижи, за да научи земледѣлцитѣ модерно да обработватъ земята, селско-стопанскитѣ и почвенитѣ продукти и ги насърдава да основаватъ дружества и съюзи. И трѣбва да признаемъ, че Дания е направила поразителни успѣхи въ това отношение. Земледѣлието е прѣвърнато вече на индустрия и селско-стопанскитѣ продукти, особено зърненитѣ, се считатъ за сурови произведения, които отпослѣ се прѣработватъ въ продукти съ по-висока цѣна. Старото селско стопанство е измѣнено и е създадено ново — модерно, което обогати земледѣлцитѣ и страната. Въ Дания има сега 1200 кооперативни млѣварски стопанства. Има кооперативни съюзи, които събиратъ яйца и правятъ износъ. Нѣколко села напр. образуватъ едно дружество, една производителска сила, безъ никаква конкуренция, и всѣки членъ отъ дружеството намира най-добъръ пазаръ на своитѣ продукти.

Благодарение на новитѣ методи въ селското стопанство и групировката на земледѣлцитѣ въ дружества и съюзи, Дания е направила крали марковски крачки въ пътя на напредъка. Тукъ ще дадемъ нѣколко общи цифри по износа на селск. стопанскитѣ продукти: въ 1890 година Дания е изнесла яйца задъ граница за 8 милиона крони, а въ 1900 година износътъ достига 20 милиона. Въ 1890 година сж били изнесени масъ и лой за 23 милиона крони, а въ 1900 год. за 60 милиона. Въ 1896 год. е било изнесено месо за 4 мил., а въ 1900 год. за 13 м. Въ послѣдното петолѣтие износътъ на краве масло се е възкачилъ отъ 93 мил. на 120. Общиятъ износъ въ 1900 год. на селско-стопанскитѣ обработени продукти е достигналъ до 232 мил. крони, а цѣната на всички събрали зърнени храни е била въ сжщата година за 320 мил. крони. Въ 1890 г. е била всичко за 270 мил. крони.

Повишението прѣвъ 1900 год. се дължи изключително на подобренитѣ начини за обработване на земята и

селското стопанство. Такива блѣскави резултати сж достигнали и по другитѣ отрасли на икономическия животъ въ Дания, затова тая, наистина, е станала една забѣлѣжителна страна, достойна за образецъ на другитѣ земледѣлчески страни.

ХРОНИКА.

— Вчера се отпразднува 2 Августъ, възшествието на Н. Ц. Височество, съ подобающето тържество. На парадѣтъ прѣдъ казармата имаше парадъ и молебень, отслуженъ отъ Негово Високо Прѣосвященство Варно-Прѣславски Митрополитъ Симеонъ, при стечение на много народъ.

— Комитетътъ на братството за издръжане безплатнитѣ ученически трапезарии благодари на слѣднитѣ лица, които подариха на братството, по случай имения си день: Илия Чакаловъ 1 лв., Илия Христовъ 5 лв., Дръ Илия Банановъ 3 лв., Илия Добревъ 3 лева.

— Днесъ се разнесе изъ града едно възвание на Каравелиститѣ, въ което четемъ, че било позорно сдружаванieto на либерали съ прогресисти по прѣдстоящитѣ избори, чисто по мѣстни интереси. Въ положение сме да увѣримъ Варненскитѣ граждани, че това съглашение се дължи на инициативата на нѣколко граждани, безъ партийни пазарлаци, както това сж могле да направятъ нашитѣ противници и то само за окръжнитѣ свѣтници, понеже не можтъ помежду си да раздѣлятъ градския интересъ. На всѣка случай, ако тѣ се мислятъ за прави въ това си твърдение, оставаме ни тѣхъ да калифициратъ станалото съглашение между либерали, народняци, каравелисти и стамболисти въ столицата, за задружно дѣйствие по прѣдстоящитѣ избори. Впрочемъ съглашението на тукашнитѣ каравелисти, народняци и стамболисти ще трае день и до пладнѣ, т. е. до свършване на избори, слѣдъ което пакъ ще подновятъ взаимнитѣ си кавги и разправи, съ каквито проживяха двѣ години въ град.-общинския свѣтъ. Нещастници! Не се срамуватъ отъ дѣлата си, а иматъ лице да чернятъ лица, които много високо стоятъ въ всѣко едно отношение.

— Научихме се, че кандидата на съединената опозиция Хасанъ Бей Шюкрю Бекювъ си оттегля кандидатурата понеже не била прѣдставена отъ турското население, а натрапена отъ Каравелиститѣ съ цѣлъ да иматъ и гласовѣтъ на телляцитѣ. Позоръ!

— Въ листата на съединената опозиция фигурира Манолъ Х. Лефтеровъ, като прѣдставител на Гръцката народност. Ние сме уцѣлномошени отъ ефорията да обявимъ, че кандидатътъ на гърцитѣ за окръженъ свѣтничъ свѣтници, е Савва Китринопуло който фигурира въ нашата листа, а Манолъ Х. Лефтеровъ нѣма нищо общо съ гръцката община въ дадения случай.

Съ заповѣдъ 307 отъ днесъ обявява се гр. Одеса за чистъ отъ чума и карантинитѣ мѣрки се вдигатъ за напредъ. Всички произхождения отъ Одеса идящи направо за България да се допусчатъ слѣдъ медицинско прѣглеждане.

— Пишатъ ни отъ Провадия, че помѣстевото аптрефиле въ прѣдъ-послѣдний брой на в. „Миръ“ относително спирта изнасянъ отъ фабриката на Балабановъ въ Мездра безъ да се е заплатило слѣдуемото се даждие е

било дѣйствително. Такъвъ спиртъ е билъ испратенъ отъ тая фабрика на името на Бр. Дживани единъ цѣлъ вагонъ още прѣвъ мѣсець Януарий т. г. но и до сега свѣдѣтелство отъ контролора на тая фабрика за че заплачено даждието нѣма слѣдователно явствува отъ това, че спирта е контрабандиранъ отъ фабриката. Относително че е останало заявлението на Чучаркова и Петрова съ което сж съобщили на правителството за този спиртъ не е оставено безъ послѣдствие, тѣй като чиновника отъ акциза е билъ командированъ въ Провадия и съ актъ е констатиралъ това. Едно нѣщо се прави съмнение, че Балабановъ като е отъ силнитѣ на деня ще се намѣри способъ за потушаване на тая кражба.

ЯВНА ВЛАГОДАРНОСТЪ.

Подписаната — Елисавета Колони — съпруга на покойний Михаилъ Колони, бивши Варненски Кметъ, изказвамъ сърдечната си благодарностъ па всички Г. Г. Почитаемитѣ Варненски граждани, за гдѣто, въ увѣковѣчение памятьта на незабравимий ми съпругъ тѣхенъ съгражданинъ Михаилъ Колони, му въздигнаха мряморенъ памѣтникъ, надъ гроба му до Съборната Черква. Изказвамъ сжщо благодарността си къмъ всички почитатели на покойника, които въ знакъ на почитание памятьта му, присѣтствуваха на 21 того, на панахидата, отслужена по инициативата на Варненското Кметство за освѣтиване вишеказаний надгробенъ памѣтникъ.

Сърдечно благодаря на г-на Кмета на града Варна, на членовѣтъ на Варгенский Градский Съвѣтъ и на ония Варненски граждани, които взеха инициативата и изпълниха рѣшението за съзидаване на памѣтника; сжщо така и на г-на Варненский Окр. Управителъ Петъръ Станчевъ, който положи вѣнецъ отъ живи цвѣти надъ гроба на покойника, въ деньтъ на откритието на памѣтника, като корона на хубавото дѣло на Варненскитѣ граждани.

Варна, 26 Юлий, 1902 год.

Елисавета м. Колони.

„Българско Акционерно Дво „ДРУЖБА“
въ гр. Варна.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 1325.

Ма 5 Августъ т. год. до 4 часа слѣдъ обѣдъ въ помѣщенето на Дружеството ще се продаватъ на публиченъ търгъ заложенитѣ сръщо заемъ: *Осемъ облигации отъ Софийската градска община* подъ № № 9038, 19008, 19009, 19010, 19011, 19012, 19019 и 19014 съ по 27 купони.

Първоначална цѣна за една облигация е 35 лева златни.

За право участие въ търга се изисква залогъ 10% отъ дѣйствителната стойностъ на облигациитѣ.

гр, Варна, 18 Юлий 1902 год.

2—2

Отъ Дирекцията.

Печат. Д. Тодоровъ С-ие Варна.

Отговорникъ: Цвѣтко Табановъ.